

Világosság

A Romániai Magyar Népi Szövetség napilapja

KOLOZSVAR, 1952. április 2. szerda. A R A 20 B A N I IX. ÉVFOLYAM, 78. SZÁM.

Elítélik a népek a baktérium-háboru szervezőit

Az amerikai légialakítók két hónap óta rendszeresen járványos betegségek baktériumai-val fertőzött rovarokat dobnak le a Koreai Demokratikus Népköztársaság és a Kínai Népköztársaság területére. Az emberiség történelme sok gaztetet ismer. Eddig a hitlerista szörnyetegek követték el a legszörnyűbb gazteteteket, most az amerikai imperialisták túlérték őket. Hitler, Göring és Góbbels, az emberbőrbe bujt fenevadak halálgyárakat hoztak létre Auschwitzban, Majdanekben, Bruchenwaldban, de még ők sem vetemedtek arra, hogy baktériumfegyvert alkalmazzanak. Az amerikai imperialisták, a történelemben eddig ismert legvadabb gyilkosok, ehhez a szörnyű fegyverhez folyamodtak. Nagyon jól tudják ők, hogy abban a mézárásban, amit előkészítenek, nem számíthatnak a népekre. A tömegektől elkülönülve és a tömegek izzó gyűlöletétől övezve, a világ söpredékével szöveteznek — hitlerista hóhérok, titólisták, frankisták, görög monarcho-fasisztákkal — és az emberiség elpusztítására most szövetséget kötöttek a baktériumokkal is.

Az amerikai imperialisták akkor folyamodtak a baktériumfegyver használatához, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy katonai és politikai téren egyaránt a történelem eddig legszörnyűteljesebb vereségét szenvedték el Koreában. A bosszúhoz folyamodva megkísérelték, hogy tömegével irtsák ki a békés embereket. Azt hitték, hogy a baktériumok segítségével térdekényszeríthetik a koreai népet és kiszélesíthetik távolkeleti agressziójukat. Ugyanakkor a baktériumfegyvert arra is fel akarják használni, hogy megfélemlítsék a népeket, s ezáltal a világalom utját egyengessék az amerikai milliárdosok és milliomosok előtt.

A baktériumháboru megszervezése újabb megsemmisítő leleplezése az amerikai imperialistáknak, az új hitlereknak. A baktériumfegyver használata az amerikai imperializmus hanyatlásának tünete. A baktériumfegyver használata az amerikai imperializmus rothadásának megnyilvánulása és az imperializmus emberevő jellegét bizonyítja.

A washingtoni barbárok nem ma, vagy tegnap kezdték meg a baktériumháboru vonatkozó előkészületeket. Még a második világháboru folyamán, s már előtte is, veszélyes baktériumok tenyésztésével foglalkoztak a kannibál-tudósok. A második világháboru után a baktériumfegyver tömeggyártásához fogtak hozzá, s ehhez meghívták a háborus bűnös hitlerista szakértőket is, olyanokat, mint Schreiber volt hitlerista tábornok, Isli Siro, Vatakamacu Dziko és Kitano Masadzo, japán háborus bűnösök, a baktériumfegyver „szakértői”.

A baktériumfegyver tökéletesítésére irányuló kísérleteiket az amerikai hitlerista fenevadak kanadai indiánokon, néger gyermekeken, később pedig

koreai és kínai hadifoglyokon próbálták ki.

Az Amerikai Egyesült Államok vezető körei a baktériumfegyverben olcsó háborus eszközt látnak. Egy éve annak, hogy a reakciós amerikai újság, a „Saturday Evening Post” szegyetelen módon a következőket írta: „Az ország, és talán a világ legnagyobb baktériumtenyésztő központja Washington egyik mellékutca-jában, az Egyesült Államok kormánya székhelyétől nem messze található. A hivatalos személyiségek tiszteletteljesen néznek erre az épületre, amely kormányos üzemeltetésű és egyre jobban virágzik.”

Az egész világ különbséget tehet az amerikai imperialisták és csatlós hóhérségeik tevékenysége és aközött a hatalmas, békés építőmunka között, amely a Szovjetunió vezetete békétábor országában folyik. Milyen hatalmas különbség van az Egyesült Államok tudós kannibáljai és a békétábor tudósai között! Az amerikai imperialisták tudós kannibáljai a tudományt a halál és a pusztulás szolgálatába állítják, a békétábor tudósai velük ellenkezően, tudásukkal az emberi életet, a haladást és a békét szolgálják. Nemrég tüntették ki Sztálin-díjjal Vladimir Negovszki és Fedor Andrejev szovjet tudósokat, akik a gyógyítás, az emberi élet szolgálatában értékes felfedezéseket tettek. A népek egyre nagyobb szeretettel tekintenek a Szovjetunió és a békétábor többi országai felé és megvetéssel fordítanak hátat az amerikai imperialista fenevadaknak.

Az amerikai imperialisták baktériumfegyvert alkalmaztak Koreában. Eme barbár cselekedetüket megfélemlítéssel, a népek azonban ismerik az amerikai fenevadakat. Bárhogy is próbálkoznak az imperialisták, nem bujhatnak ki a felelősségrevonás alól. A világ dolgozói népgyűléseken tiltakoznak az amerikai imperialisták gaztetel, a baktériumfegyver használata ellen. Ilyen népgyűlések zajlanak le a Szovjetunió területén, a Kínai Népköztársaságban, a Német Demokratikus Köztársaságban, Indiában, Franciaországban, Nyugat-Németországban, Hollandiában s a világ minden sarkában. Népköztársaságunkban is magasra esaptak a tiltakozás hullámai. A népek követelik, hogy a XX. század barbárai, az amerikai imperialisták hagyják abba szörnyű gaztetelüket. A békeharcosok hatalmas tábora megfékezte az amerikai imperialistákat abban, hogy atomfegyvereket használjanak. A népek ereje most is lefogja a baktériumháboru bűnösök kezét.

Allítsák a népek törvényszéke elé az athéni orvgyilkosokat!

Hétfőn délelőtt Kolozsvár dolgozói mély felháborodással vették tudomásul, hogy az athéni monarcho-fasiszta kormány amerikai imperialista gazdái parancsára kivégeztette Nikosz Belojánnisz, a Görög Kommunista Párt Központi Vezetőségének tagját, a görög nép nagy fiát, a görög nép szabadságának és a népek békéjének rettenthetetlen harcosát, valamint három hős elvtársát.

Dolgozóink az ebédszünetben kisebb-nagyobb csoportokban vitatták meg a világalomra törő háborus imperialisták és lakajaik legújabb gaztetetét, ugyanakkor pedig a Görög Kommunista Párt vezetésével a szabadságért hősiösen harcoló görög nép iránti forró együttérzésüknek adtak kifejezést.

Délután több kolozsvári üzem dolgozói a békebizottságok kezdeményezésére, az üzem pártszervezetek és a szakszervezet támogatásával nagyarányú gyűléseket rendeztek, ahol az imperialisták aljas gaztetéivel kapcsolatban mélyeséges felháborodásukat juttatták kifejezésre.

FÁRADHATATLAN MUNKÁKKAL FEJEZZÜK KI EGYÜTTÉRZÉSÜNKET A HŐS GÖRÖG NÉP IRÁNT

A „Herbák János”-művek dolgozóinak tiltakozó gyűlésén Erőss János elvtárs, az üzem igazgatója, a városi békebizottság alelnöke megrázó szavakkal mutatót rá, hogy milyen aljas módon gyilkolták meg a görög nép hőhérait: Plaszirasz és Venizelosz amerikai gazdák parancsára a görög nép legjobb fiát. Éjszaka a legnagyobb titokban hurcolták el Belojánnisz elvtársat és társait, s még a nap felkelte előtt gyilkolták meg, mert félték a görög nép mélyeséges haragjától és gyűlöletétől.

Erőss elvtárs a továbbiakban rámutatott a nagy Szovjetunió vezető hatalmas békétábor harcosára és eddigi eredményeire. A jelenlevők hosszasan és lelkesen éltették a Szovjetunió-vezette hatalmas békétábor, annak nagy vezetőjét, Sztálin elvtársat.

Befejezésül hangsúlyozta, hogy a

Utcát neveztek el Kolozsváron Nikosz Belojánniszról

Kolozsvár város néptanácsának végrehajtó bizottsága tegnap megtartott rendkívüli ülésén elhatározta, hogy a Wilson-utcát, az amerikai imperialisták parancsára a görög monarcho-fasiszták által meggyilkolt Nikosz Belojánnisz-ról, a hős görög szabadságharcosról nevezik el.

Az utca nevének megváltoztatása, ma, szerdán délután 4 órakor, ünnepélyes keretek között történik a VASAS-otthon helyisége előtt.

galád athéni gyilkosok és amerikai gazdák gaztetéért a népek ítélőszéke előtt fognak felelni.

Ezután a dolgozók közül többen felszóltak és az imperialisták elleni határtalan gyűlöletüknek adtak kifejezést.

Irimie Madru elvtárs a következőket mondta: A legaljasabb tetekre vetemednek a gazok, mert látják, hogy az egész világon erősörik a dolgozók harca, a békéért, a kiszákmányolás ellen. Mindannyiunk által annyira szeretett elvtársat veszítettünk el, de Belojánnisz és elvtársainak példája megerősít bennünket a baktériumháboru banditái ellen vívott harcunkban. Fáradhatatlan, odaadó munkánkkal fejezzük ki együttérzésünket a hős görög nép iránt.

Herskovits Ferenc elvtárs szintén mély felháborodással beszélt az imperialisták gaztetéről. Rámutatott arra, hogy a német fasiszták találták fel az auschwitzit, a maidaneki, a bergen-belseni megsemmisítő táborokat, az új hitleristák: az amerikai imperialisták és csatlósaiak a

baktériumháboru találták fel, ártatlan férfiakat és nőket, gyermekeket és aggokat gyilkolnak meg, galád módon kivégeztetik a béke és a szabadság harcosait.

Balogh Sándor elvtárs, a „Herbák János”-művek elnökének kifejtette, hogy a békeharca ma minden becsületes ember feladata, mert ahogy Sztálin elvtárs tanítja: „A béke fennmarad és megszilárdul, ha a népek kezükbe veszik a béke megőrzésének ügyét, és mindvégig kitartanak mellette”. Balogh elvtárs ugyanakkor kötelezettséget vállalt arra, hogy széleskörű felvilágosító munkát végez munkástársai körében: felvilágosítja őket a békeharca fontosságáról és még jobban meggyűlölteti velük a háborus bujtogató imperialistákat és aljas cinkosait.

Baga Katalin ifjúmunkásnő az IMSZ-tagok nevében szólalt fel és az imperialisták elleni izzó gyűlöletének adott kifejezést.

A gyűlés résztvevői a következő szövegű tiltakozó táviratot intézték az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez:

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének

„Mi a kolozsvári „Herbák János”-művek munkásai, technikusai, mérnökei és tisztviselői mély felháborodással szeretünk tudósítani arról, hogy Plaszirasz és Venizelosz görög monarcho-fasiszta hóhérok, amerikai imperialista gazdák parancsára, galádul meggyilkolták a béke ügyének nagy harcosát, Nikosz Belojánnisz és három társát.

Az athéni hóhérok, akik az emberiség ellen új háboru előkészítő amerikai imperialisták parancsát hajtották végre, a Belojánnisz és társainak szabadságát követelő százezrek akarásával szembeállítva, azt hitték, hogy ezzel a gyalázatos tettükkel elérhetik győngeségüket és a béke híveinek hatalmas mozgalmától való rettegésüket. Azt hitték, hogy ezzel az orvgyilkossággal megfélemlíthetik a békéért harcoló népeket. Csálódottak az amerikai imperialisták és véreskesz hóhérai. A görög nép hőseinek méltóságát, akik életüket áldozták a békéért, nem volt hibáztatva. A béke győzni fog a háboru felett.

Mi, dolgozók, akik boldogan élünk hazánkban, amelyet a Szovjetunió szabadított fel az imperialisták rabsága alól, még elszántabban folytatjuk a munkát és harcolunk szeretett hazánk megerősítéséért, hogy ezzel is szilárdítsuk a béke és szocializmus Szovjetunió-vezette táborát, amely megtudja és meg fogja akadályozni az amerikai imperialisták emberiségellenes, háborus terveit.

Belojánnisz és társai az egész emberiség ügyéért, a békéért estek el. Követeljük az orvgyilkosok felelősségrevonását és megbüntetését a népek törvényszéke előtt. A világ népeivel együtt, sohasem fogjuk elfelejteni Nikosz Belojánnisz és társai és azért harcolunk, hogy győzzön a világ népeinek békeharca, amiért Belojánnisz és társai életüket áldozták!”

A vetési kampány sikeréért a szamosudvarhelyi kollektivisták versenyre hívták Zsibó-rajon kollektív gazdaságait

A szamosudvarhelyi „Vörös Zászló” kollektív gazdaság tagjai megértették, hogy gazdag termést csak úgy tudnak elérni, ha a földet tervszerűen művelik, és a vetési munkákat és a gyomirtást késedelem nélkül, a fejlett szovjet-agrotechnika tapasztalatai szerint végzik. A vetési csata sikeréért és a tavalyinál sokkal nagyobb terméseredmények eléréséért a „Vörös Zászló” kollektív gazdaság tagjai versenyre hívták a zsbó-rajoni kollektivistákat. A versenykihívás alkalmával vállalták a vetési előkészületek kifogástalan elvégzését, az élő és holt leltárnak a brigádok között való kiosztását, az igazságos fokozottabb gondozását, a brigádok közti és az egyéni versenyek megszervezését és beindítását. Vállalták az 1952-es évre előirányzott építkezésekhez szükséges anyagok

kellő időben való beszerzését, 20.000 darab téglát saját erejükkel és költségeikből való előállítását, a baromfiak részére április 1-ig az ólak építésének befejezését. Ezenkívül a tavasz folyamán a sertésfenyészetet 10 darab kocával és a baromfi fenyészetet 400 darab baromfi-val fogják növelni. A verseny pontjait közt szerepel a munkanormák pontos megállapítása, az összes tavaszi vetések május 1-re való elvégzése és 10 hektár kukoricának a szovjet-agrotechnika tanításai szerint való elvetése. A tagok a kollektív gazdaság megerősítéséért és eddigi sikerük növeléséért vállalták, hogy fokozottabb felvilágosító munkát végezzenek a kollektív kivüli dolgozó földművesek soraiban is, hogy bevonják őket a kollektív gazdaságba.

Kozma Sándor
tudósító

ELVÉGEZTEK A VETÉS ELSŐ SZAKASZÁT

Gyaluban a vetési munkák idejében való teljesítése érdekében a MNSZ helyi szervezete is alapos felvilágosító munkát végzett. Ennek során Kádár János utcafelelős és Szalai Gusztáv intézőbizottsági tag tünt ki. A felvilágosító munka eredményeként Nagy György, Szász János, Borbély András szegény- és középparasztok kösedelem nélkül, az első tavaszi napon hozzáfogtak a vetéshez s azóta már elvetették a vetési tervben számukra megjelölt tavaszi szalmás növényeket. Az utcafelelősök most még szélesebbkörű mozgósító munkát végeznek, hogy az élenjárók példájára, falunkban mindenki teljesítse vetési tervét.

Krasznai György
levelező

A béke Világtanácsa bürojának közleménye

OSZLÓ. (Agerpres.) — A TASS jelenti: A Béke Világtanácsa büroja a következő közleményt adta ki:

1952. március 29-én Joliot-Curie elnökletével megnyílt Oszlóban a Béke Világtanácsa bürojának ülése.

Az elnök üdvözölte a büro tagjait, közöttük különösen a koreai és kínai küldötteket. Az elnök beszélt a baktériumháborúról, amely nagy nyugtalanságot okoz. Joliot-Curie hangsúlyozta a Béke Világtanácsa jelenlegi ülésének fontosságát.

Lansteau asszony, a Norvég Békevédelmi Bizottság elnöke megköszönte a Béke Világtanácsa bürojának, hogy Oszlót választotta ki nagyfontosságú értekezletének színteréül.

Jean Laffitte, a Béke Világtanácsa főtájtára beterjesztette jelentését. Ezután Kuo Mo Zso, a kínai küldöttség nevében je-

lentést terjesztett be és részletesen beszámolt a baktériumháborúról, amely Koreában és Kinában folyik.

A kínai küldött jelentése után Li-Goen, a koreai Békevédelmi Bizottság küldötte szólalt fel. A továbbiakban Joliot-Curie, Pierre Cot, Fagyejev és Lombardi felszólalására kerül sor.

Az ülészakon részt vesznek: Gabriel Darbussier (Afrika), Alexandr Fagyejev (Szovjetunió), Kuo Mo Zso (Kínai Népköztársaság), Arthur Lundkvist (Svédország), Eugenie Cotton (Franciaország), Leopold Infeld professzor (Lengyel Köztársaság), Isabella Blume (Belgium), Pierre Cot (Franciaország), Iija Ehrenburg (Szovjetunió), Hromdika professzor (Csehszlovák Köztársaság), Lombardi (Olaszország), Louis Sallant (Franciaország), Laurent Casanova (Franciaország), Mao Tun (Kínai Népköztársaság), Yves Farge (Franciaország), Alexandr Kornejcsuk (Szovjetunió), Mukarovski (Lengyel Köztársaság), Jean Laffitte (Franciaország), Gilbert De Chambrun (Franciaország), Georgio Fancaltea (Olaszország), P. V. Gulajev (Szovjetunió), John Darr (Egyesült Államok), U. R. T. Gore (Anglia), Emi Siao (Kínai Népköztársaság), a Béke Világtanácsa tagjai.

Az ülésen vendégként vesznek részt: Jácques Denis, a DIVSz részéről, Pajetta (Olaszország), Claude Morgan (Franciaország), Mario Socrate (Olaszország), Li Gi En (Koreai Demokratikus Népköztársaság), Ten Don-tok (Koreai Demokratikus Népköztársaság), Csen San Csan (Kínai Népköztársaság), Forbekk lelkész (Norvégia), Kirsten Hansteen asszony (Norvégia), Jakob Friis (Norvégia), Krejberg professzor (Norvégia).

Az ülésen vendégként vesznek részt: Jácques Denis, a DIVSz részéről, Pajetta (Olaszország), Claude Morgan (Franciaország), Mario Socrate (Olaszország), Li Gi En (Koreai Demokratikus Népköztársaság), Ten Don-tok (Koreai Demokratikus Népköztársaság), Csen San Csan (Kínai Népköztársaság), Forbekk lelkész (Norvégia), Kirsten Hansteen asszony (Norvégia), Jakob Friis (Norvégia), Krejberg professzor (Norvégia).

Az amerikai légibanditák sorozatos fertőzött rovarokat dobznak a Kínai Népköztársaság területére

SANGHAI. (Agerpres.) — Az Új Kína hírgyűjtés jelentéssel, hogy az amerikai repülőgépek ismételtenséggel megsértették Északkelet-Kína légterét és baktériumokkal fertőzött rovarokat dobáltak le. Március 13. és 21. között 318 repülőgép 71 csoportban megsértette Északkelet-Kína légterét. Március 13-án fertőzött, amerikai repülőgépről ledobott rovarokat találtak Fusin, Mukden, Kiren és Sepin körzetében. Március 14-én 17 amerikai repülőgép Tatunkou, Andun, Lantou, Kiulencsen, Santienhokou és Palatien légterébe nyomult be. Ezen a napon az említett körzetekben nagymennyiségű apró fekete legyet, szöcskét, poloskát, tücsköt, tetvet és más fertőzött rovarokat találtak. Március 15-én 15 amerikai repülőgép Kajsjin, Siunlue és Lisutun fő-

lött repült el. A repülőgépekről fertőzött egereket, gilisztákat, legyeket, tücsköket és más rovarokat dobáltak le. Március 16-án 75 amerikai repülőgép Andun, Lantou, Fencsen, Cillu és Lakusao helyiségekre dobott fertőzött rovarokat. Ebben a körzetben március 16-án 15 óra körül megfigyelték, hogy amerikai repülőgépek fehér zacskókat dobáltak le. Nemsokkal ezután Lakusao körzetében fertőzött pókokat, legyeket és tücsköket találtak. Ugyanezen a napon 14 óra körül egy amerikai repülőgép Csan város állomásának közelébe bombát dobott le, amely 16 személyt megsebesített és 12 házat megromgált.

Március 17-én 74 amerikai repülőgép Csihar, Kesan, Tieli, Peifan, Dunpej és Andun fölött

repült keresztül. Kesonban két fehér zsákot találtak, amelyet amerikai repülőgépek dobáltak le. Ugyanezen a napon 15 óra körül alacsonyán szálló amerikai repülőgépek gyapotkótegeket dobáltak le Kesan fölött. A repülőgépek 40 percen át köröztek a város felett. Március 19-én Andun, Kuangion, Linkian, Kesen és Laha körzetében dobáltak le fertőzött rovarokat az amerikai repülőgépekről. Március 20-án két amerikai repülőgépcsoport keresztülrepült Andun, Laukou, Tatunkou, Lantou és Kuliencsen fölött, különböző fertőző tárgyakat, közöttük faleveleket és baromfitollakat dobáltak le. Március 21-én 82 amerikai repülőgép 21 csoportban berepült Északkelet-Kína területe fölé és fertőzött rovarokat, valamint különböző tárgyakat dobott le.

Tiltakozó hullám Tuniszban a francia gyarmatosítók terrorcselekményei miatt

PARIZS. (Agerpres.) — Francia lapjelentések számolnak be arról, hogy miután a tuniszi bej a francia fő kormányzóval, De Hautecloque-vel tárgyalt, a francia gyarmatosítók szalmabábját, Salah Ed Din Bakust nevezte ki miniszterelnöknek. Ezzel az emberrel helyettesítette a volt miniszterelnököt, akit a francia hatóságok letartóztattak.

A l'Humanité hangsúlyozza, hogy Salah Ed Din Bakust kinevezését a tuniszi nemzeti függetlenségi harc számos képviselője ellen fogantatott terrorcselekmény kísérte. A francia fő kormányzó megfenyegette a bejt, hogy amennyiben az nem követi utasításait, úgy lemondatták és flával helyettesítik.

Egyes reakciós lapok is kénytelenek elismerni, hogy a francia gyarmatosító hatóságok botrányos zsaroláshoz köthetőek voltak Tuniszban.

A tuniszi dolgozók határozottan tiltakoznak a francia hatóságok terrorakciói ellen. Március 28-án este a tuniszi hazafiak nagyszabású tüntetést rendeztek a bej palotája előtt és követelték az új miniszterelnök kinevezésének visszavonását. A kereskedők és iparosok sztrájkolnak.

A France Presse hírgyűjtés jelentéssel, hogy a Tuniszi Munkások Szövetsége elhatározta, hogy április 1-én általános sztrájkot hirdet. A Munkások Szövetsége felhívja az összes szakszervezeteket, hogy csatlakozzanak a sztrájkhoz.

jezték elszántágukat, hogy küzdeni fognak a kormány ama politikája ellen, amely Izraelt a háborús uszítók karjába sodorja.

DELHI (Agerpres.) Nehru, India miniszterelnöke kihallgatáson fogadta Nikolaj Tyihonov szovjet költőt, a szovjet kulturális küldöttség vezetőjét.

Megjelent orosz, román, magyar, francia, német, angol és spanyol nyelven.

Tartós békéért népi demokráciáért!

19. (177.) sz.

VEZÉRCIKK: Az ifjú békeharcosok növekvő aktivitása.

STEFAN MATUSZEWSKI: A Szovjetunióval való barátság a népi Lengyelország hatalmának és fejlődésének alapja.

ADZSOJ GHOS: Az Indiai választások eredményeihez.

N. LAURENT: A fasiszta Titobanda hadjárata a közönség ellen.

ATANASZ SZTOJKOV: A 25 éves Rabotnicseszko Delo.

JAN MAREK: Politikai jegyzetek.

HIREK. Kapható a „Mi könyvesboltunk” üzleteiben és a lapársoknál.

Megjegyzések a leszerelés kérdéséhez

Írta: JOLIOT-CURIE, a Béke Világtanács elnöke

Felmerül egy másik kérdés is, ami szerintem igen jelentős, de eddig nem méltányolták kellően. Ez a kérdés az atomenergia szerepe a termelő erők fejlődésében.

Az új ipari forradalom hajnalán mind az államok gazdasági helyzete, mind pedig a nyersanyagok birtoklása nagy szerepet játszik az Egyesült Nemzetek hatáskörébe tartozó atom-ellenőrzési tervekben. Ha a felek valamelyike az eltiltás előfeltételeit csupán a maga részére akarná biztosítani — ami számára az atomenergia alkalmazása terén világszerte jelentene — nyilvánvaló, hogy ilyen megállapodás keresztülvihető lenne. Amit mindenképp meg kell óvni, az a népek biztonsága, s ennek elérésére mindenkinek egyforma feltételeket kell biztosítani az atomenergia felhasználásának ellenőrzésében.

Már 1946-ban, amikor mint hazánk küldötte az atomenergia bizottság előkészítő munkálataiban részt vettem, megállapítottam, hogy nagy nehézségekbe ütközik olyan nemzetközi bizottság létesítése, amely a világon minden atomtevékenységet ellenőrizhetne. A tárgyalások alkalmával felszínre is kerültek ezek a nehézségek. A tudósok egyetértettek abban, hogy az atomenergia ellenőrzésének technikai keresztülvitelét úgy kell megszervezni, hogy az ne legyen szükségszerűleg alárendelve valamilyen nemzetközi hatóságnak.

A Béke Világtanács, bécsi ülésén figyelembe vette az atomenergia ellenőrzésének technikai lehetőségeit és határozatában azt javasolta, hogy

az öt nagyhatalom egyezzen meg az atomfegyver teljes eltiltásában. Tiltásuk legyen az atomenergiaiból származó összes fegyverek gyártását, s az összes másfajta tömegpusztító fegyvereket. Ez a tilalom kiterjed a bejelentett és a feltételezett fegyverekre és hadfelszerelési üzemekre. A tilalom betartását szigorú ellenőrzéssel kell biztosítani, olyannal, amelyben egyformán vesznek részt az érdekeltek.

A Béke Világtanácsa a fegyverkezés fokozatos és egyidejű csökkentése mellett foglal állást. Az ENSZ-ben alkalom nyílt arra, hogy a nagyhatalmak megegyezzenek. A megegyezés azonban az Egyesült Államok küldöttségének követelőzése miatt elmaradt. Az Egyesült Államok küldöttsége azt szeretné, hogy az atomenergiára vonatkozó minden megegyezést egy olyan bizottságtól tegyék függővé, amely a világ összes országában hirtökében tartja az atomenergia alkalmazásának ellenőrzését. Egy ilyen bizottság nem tölthetné be a hivatását, mert abban az amerikaiak lennének többségben, s ez nem biztosítja a pártatlanságot.

A Béke Világtanácsa álláspontja az, hogy a szigorú, állandó ellenőrzés bizottságot jelent akkor is, ha az egyes államok tulajdonában meghagyjuk az érclelőhelyeket, az üzemeket, s jogorvondok számukra ahhoz, hogy az atomenergia felhasználását illetően tudományos kutatásokat végezzenek. A Béke Világtanácsa szerint sem egy nemzetközi hatóság, sem pedig egy állandó

nemzetközi ellenőrzés nem képes megakadályozni valamely törvénytörő államot abban, hogy plutonium gyártására alkalmas üzemeket létesítsen. Az atom természeténél fogva feltételezi azt, hogy ilyen üzem létesítésére hosszabb idő szükséges és hosszabb idő kell ahhoz is, hogy egy ilyen üzem katonai szempontból értékes robbanó atomanyagot gyárthasson. Ilyen esetben fel kell figyelni erre a nemzetek és megtalálják az intézkedést az atomfegyver betiltását nem tisztelő állam rendszabályozására. Az Atomenergia Bizottságban 9 amerikai szakértő is ugyanerre a következtetésre jutott.

Mindenkor jelentős kérdés volt, hogyan lehet a nemzetek között a stratégiai egyensúlyt fenntartani az atomenergia felhasználásában. Ez a probléma a „kvóta kérdése” néven ismeretes. Itt nemcsak az atomenergia felhasználásának kérdéséről van szó, hanem a nyersanyagok elosztásáról is. Ezeket a kérdéseket meg kell tárgyalni az ENSZ leszerelési bizottsága és gazdasági szervezetei.

E kérdésnek minden oldalát lehetetlen kifejtetni. En csak egy szempontot akarom felhívni a figyelmet. 1948-ban Amerikában megjelent egy „Science and Engineering Nuclear Power” című könyv, amelyben annak szerzője vizsgálat alá veszi az Egyesült Államoknak az atomnyersanyagokra és más nyersanyagokra vonatkozó helyzetét. A szerző megállapítja, hogy az Egyesült Államok nagyon szegény az atomenergia gyártására alkalmas érclelőhelyekben és bizonyos ércet behozatalára van ráutalva.

A leszerelésre vonatkozó bécsi határozat a legkülönbözőbb világnézetű emberek komoly elemző és következtető munkájának gyümölcse. Ezek az emberek a Béke Világtanácsban sok országot képviseltek s így nyugodtan mondhatjuk, hogy a határozat a világ népei jelentős részének vágyait tükrözi.

Ami a tömegpusztító atomfegyvert illeti, minden ország közvéleményének alkalmasnyúl arra, hogy a Béke Világtanács 1950. évi stockholmi felhívásához csatlakozva kifejezésre juttassa akaratát.

Ez a felhívás, rövidsége miatt nem lépett fel azzal az igényvel, hogy az atomenergia ellenőrzésére szabatos tervet javasoljon. Célja csupán az volt, hogy teret nyisson az alapelvekre vonatkozó nagyarányú népi tanácskozás számára. Ez megtörtént és miután sok számszerű férfi és nő a fenyegető veszély tudatára ébredt, egyetértett abban a követelésben, hogy a nagy veszély elhárítására kössenek megállapodást a nemzetek.

Megemlítem, hogy a stockholmi felhívást ért minden támadás és céltávol megítélés ellenére a világ közvéleményének e nagy megmozdulása a nemzetközi tárgyalásoknál latba csúsz és megmondandókat az azokat, akiknek szándékukban volt, vagy szándékukban van az atomfegyver használatát.

Miután a közvélemény világosan kifejezésre juttatta ama akaratát, hogy a nemzetek ünnepélyesen kötelezzék magukat az atomfegyver mellőzésére, felvetődik a kérdés, vajon miért nem jött még létre ilyen megegyezés, holott a nemzetközi egyezmények már régóta eltiltják a baktériológiai és baktériológiai fegyverek alkalmazását.

Igy is van. Az Egyesült Államok Észak-Kanadából és Belgikából importált bizonyos ércet, Belgium 5 ezer tonna uránium ércet szállított az Egyesült Államoknak. Tekintetbe véve, hogy egy kiló uránium ugyanannyi energiát termel, mint 3000 tonna szén, ennél fogva ez a szállítmány 15 milliárd tonna szénnek felel meg, vagyis akkora mennyiségnek, amennyit Anglia és Franciaország egy évszázad alatt termel.

Az uránium és thorium lelőhelyeknek óriási jelentőségük van. Az Amerikai Egyesült Államok ezeket a lelőhelyeket akarja megszerezni magának, hogy ily módon uralkodó helyzetet biztosítson a maga számára az atomenergia előállítására.

A Béke Világtanácsának az a véleménye, hogy a kérdést az öt nagyhatalomnak kell tárgyalnia, s a tárgyalások során figyelembe kell venni a népek biztonságát és gazdasági érdekeit. Nyilvánvaló, hogy mi az öt nagyhatalom közé beletörtük a Kínai Népköztársaságot is. A Kínai Népköztársaság, 450 millió ember meghallgatása nélkül lehetetlen a leszerelési terv keresztülvitele.

Mennyire könnyen lefolyhatnának a tárgyalások, ha az öt nagyhatalom már most együttesen kijelentené, hogy nem akar visszatérni az atomfegyverhez, hanem szilárd elhatározása, hogy a leszerelés és ellenőrzés tekintetében megegyezésre jusson.

Ami bennünket, a Béke Világtanácsa tagjait illet, folytatjuk a közvélemény felvilágosítását és tudjuk, hogy ez a felvilágosító munka döntő szerepet játszik a nemzetközi kérdések tárgyalásánál.

Fokozottabb osztályharcot és felvilágosító munkát Lapádon az állandó társulás érdekében

A lapádi dolgozó földművelés sokat hallottak és az újságokból is olvastak a szovjet mezőgazdálkodás tapasztalatai alapján gépekkel tudományosan dolgozó állami gazdaságok és kollektív gazdaságok nagy-szerű eredményeiről. Sokan saját szemükkel győződtek meg a környező falvak kollektív gazdaságainak sikereiről. Látták, hogy a szorgalmasan dolgozó kollektivisták milyen bőséges jövedelemhez jutottak, milyen sok terményt vittek hazra és jobb módban élnek, mint a középparasztok. A párttagok felvilágosító és meggyőző munkája egyre jobban érlelte Lapádon az elavult, szétaprózott mezőgazdálkodással való szakítás gondolatát. Különösen a téli hónapok alatt bontakozott ki erőteljes szervező munka, az új típusú állandó társulás megalakítása érdekében. Az esti tanfolyamon, az olvasóköri munkában és a kulturothtonban mindenütt a kollektív gazdálkodásról, valamint a tartós társulások alapszabályzatáról folyt a vita.

A felvilágosító és szervező munkának egyik legtevékenyebb résztvevője Molnár Károly, a MNSZ helyi szervezetének elnöke volt. Hátról-hátról járt a dolgozó parasztközösség és a párttagok példájára igyekezett meggyőzni őket az állandó társulás előnyeiről. Molnár Károly jó felvilágosító munkát végzett és példát is mutatott. Elsőnek adta be az állandó társulásba való felvételi kérvényét. Néhány nap alatt 30 lapádi szegény- és középparaszti iratkozott be az új típusú állandó társulásba. Tagosították földjeiket, megválasztották a vezetőséget, amelynek Molnár Károly lett az elnöke. A társulás tagjai elhatározták, hogy Pártunk 1951. szeptemberi határozatának irányvonalát követik, egymást segítve, támogatva fognak dolgozni. A békéért, a boldog életért és az állandó társulás kollektív gazdaságáért

való átalakításáért fognak harcolni.

A társulás szervezése megrémítette a lapádi kulákokat és fokozta népellenes aljas tevékenységüket. Arra törekedtek, hogy a szegény- és középparasztokat letérítsék a helyes útról. Rémhírekkel, megvesztegetésekkel, aljas hazudozásokkal próbálták megakadályozni a társulás megalakítását. Még a fenyegetésektől sem riadtak vissza. Acs Lajos malomtulajdonos kulák egyszerűen nem örölte meg a társulásba lépett szegény- és középparaszti gaboláját. Gunyosan utasította el őket, mondván, menjetek abba a malomba, ahol a kollektivistáknak örölinek. A falu többi kulákjai sem férték a bőrükben. Sikertelenül próbálták megakadályozni Veres István szegényparasztot. Előbb fenyegetéssel, aztán megvesztegetéssel arra kényszerítették, hogy lépjen ki a társulásból és felvételi kérvényét a közgyűlés előtt tépje össze. Veres István, aki egész életén keresztül a kulákok rabszolgája volt, s az utóbbi években is titokban a kulákok földjét dolgozta részibe, nem volt elég öntudatos, megfélemedezett mindenről, gyáva módon megint kiszolgáltatta magát az osztályellenségnek. Ahelyett, hogy leleplezte volna a kulákok aljas szándékát, azoknak vak eszközevé vált. Ahelyett, hogy az öntudatos dolgozó paraszttal a jólét útjára lépett volna, továbbra is a kulákok jármát választotta. Ugyanakkor segített a kulákoknak, akik minden erejükkel arra törekedtek, hogy minél több dolgozó parasztot elriasszanak a nagyobb terméshozamú, magasabbrendű mezőgazdálkodástól. A kulákok aknamunkája következtében még néhány kevésbé öntudatos dolgozó paraszt kilépett a társulásból.

Ime, ilyesmi történhetik, ha a községi néptanács kesztyűs

kézzelel bánt az osztályellenséggel, és ha szemethuny azok minden aljas mesterkedése előtt. Mán Ferenc, a lapádi néptanács elnöke ezt tette. Megalkuvó módon a kulákok malmára hajtotta a vizet. Nem teljesítette a Pártunk által kijelölt feladatokat. Nem szorgoskodott a falu dolgozóinak érdekeit. Távol tartotta magát a társulás szervezésétől, sőt sok esetben akadályozta azt. Amikor Veres István kulákbárát magatartását a falu dolgozó mélyesen elítélték, Mán Ferenc csak bólintgatott és mosolygott.

A társulás szétbomlasztása azonban a kulákoknak és cinikosaiknak nem sikerült. A meggyőződésből társult paraszttal, Pártunk utmutatásai szerint, az eddiginél még szélesebb körű és erőteljesebb felvilágosító, szervező munkát végeznek. Könyörtelenül leleplezik a kulákok minden próbálkozását, minden fondorlatát. Elszántan harcolnak a kulákok mesterkedései ellen. Az eredmény nem maradt el. Az utóbbi napokban többen kérték felvételüket a társulásba. Újabb tagokkal erősödött a társulás. A falu dolgozó párttagokkal az élen, fokozzák a harcot az osztályellenséggel szemben, mert egyre jobban felismerik azok igazi banditárcát.

A néptanács végrehajtó bizottságának tagjai is sürgősen számolják fel eddigi elitelendő magatartásukat és munkájukat, hasssa át Pártunk tanítását. Vessék és minden erejükkel segítsék a lapádi becsületese dolgozó paraszttal építő munkáját.

N. B.

Igy értékesítik a hulladékot a kolozsvári vasuti műhelyekben

A kolozsvári vasuti műhelyek dolgozói a terv teljesítése mellett nagy gondot fordítanak a belső erőforrások feltárására. Ennek érdekében három hónappal ezelőtt, az új terv megkezdésekor, egy külön bizottság alakult. A bizottság központi feladata, hogy felkutatssa a hányódóban lévő vas- és szerszámдарabokat, és azokat észszerűen felhasználja, értékesítse. A bizottság vezetője Paszler János mestert bízta meg. A különböző munkálatokban résztvesznek kovácscsok, asztalosok, lakatosok, esztergályosok és hegesztők.

Pártunk Központi Vezetősége és a minisztertanács a pénzügyi formával kapcsolatos határozatban felhívta a dolgozók figyelmét a szigorú takarékosági rendszer megvalósítására. A határozat szellemében a vasuti műhelyek dolgozói még jobban kiszélesítették a takarékosági mozgalmat.

Igy a kazánokból kikerülő merevítő csavarokból szelencéket és különböző vaszelepeket készítenek és ezzel jelentős

összegű megtakarítást érnek el. Paszler János, a kollektív vezetője, hozzáértésével jó eredményt ért el a különböző anyagok újrafelhasználásánál. Eredményesen dolgoznak Mendrei József, Krisán Ferenc, Czégeni J., Gáll Károly. A csoportok közül Ince Gyula sztahanovista és csoportja jár az élen. Ince Gyula munkatársával az új tervben kimagasló eredményt ért el az anyagtakarékoság terén. Csoportjával elhasznált szerszámдарabokat és egyéb szerszámдарabokat éleszt újjá. Hasonlóképpen eredményesen dolgoznak Perényi Rudolf, Szabó József, Rusu Ioan és Berki N. csoportjai.

Az eddig elért megvalósításokkal nem elégednek meg a dolgozók, hanem tovább fokozzák munkájuk ütemét a terv sikeres teljesítéséért, a belső tartalékok feltárásáért, ezen keresztül az önköltségi ár csökkentéséért, a minél nagyobb szocialista felhalmozásért.

Horváth Gyula
levelező

Cikkeink nyomán

Lapunk március 19-i számában megbírtuk a nagyenyedra-joni állatátvevő központot, mert nem tanúsított éberséget: állatvásárló közegei sorába volt kizsákmányolót, úzerkedő osztályellenséget alkalmazott. A bíráló cikkre a Terménybegyűjtő Állami Bizottság kolozsvártartományi szerve az alábbi választ adta:

„A „Világosság“ március 19-i számában „Meg kell tisztítani az állatvásárló bizottságokat a befurakodott osztályellenségtől“ című cikk alapján vizsgálatot indítottunk. A Terménybegyűjtő Állami Bizottság tartományi szerve ellenőrt küldött a helyszínre, aki megállapította, hogy a cikkben foglalt adatok megfelelnek a valóságnak. Az ellenőr a visszaélésekről jegyzőkönyvet készített, s azt benyújtja a gyulafehérvári ügyészséghez. A visszaélést elkövető személyeket elbocsátottuk.“

A „Világosság“ fent említett cikkében jelzett visszaélésekről a Terménybegyűjtő Állami Bizottság enyedra-joni szervének tudomása volt, azonban ez a szerv a törvényes intézkedés helyett csupán figyelmeztette a bűnös tevékenységet folytató személyeket.

Tif Florica,

a Mezőgazdasági Terményeket
Begyűjtő Állami Bizottság meg-
hatalmazottja

ELMÉLETI TANÁCSADÓ

A vállalatvezetés szocialista módszere

Pénzreformunk sikerének megszilárdítása érdekében vállalatainknak fokozottabb gondot kell fordítani az önköltség rendszeres csökkentésére és jövedelmezőségük fokozására. „Az 1952. évi tervekben az önköltség csökkentésére előirányzott feladatokat minimális feladatoknak kell tekinteni.“ — állapítja meg Pártunk és kormányunk határozata. Ez azt jelenti, hogy vállalatainknak a feladataikat túl kell szárnyalniuk, éppen ezért mindent meg kell tenniük, hogy adottságaikat a legeszszerűbben használják fel, hogy a rájuk háruló feladatokat minél kisebb anyagi eszközökkel a minél kisebb költséggel teljesítsék.

Ennek elérésére egyedül a vállalatvezetés és vezetés egyetlen szocialista módszere alkalmas, az önálló, takarékos gazdálkodás. Ez a módszer ugyanis lehetőséget ad arra, hogy a vállalat az állami tervből reáhruló feladatok teljesítése érdekében a legjobb belátása szerint használhassa fel a rendelkezésére bocsájtott eszközöket. Az önálló, takarékos gazdálkodás ugyanis azt jelenti, hogy a vállalatnak kiadásait saját bevételeiből kell fedeznie, tehát saját érdekében a legtakarékosabban kell gazdálkodnia a rendelkezésére bocsájtott eszközökkel.

Az önálló, takarékos gazdálkodás a vállalatvezetésnek és vezetésnek azért a legalkalmasabb módszere, mert nemcsak lehetővé teszi, hanem egyenesen megköveteli a pontos nyilvántartás vezetését a vállalat részéről, továbbá mert tág teret biztosít a munkások, a műszaki szakemberek és a tisztviselők alkotó kezdeményezésének a vállalat belső erőforrásainak felfedezésére és azok optimális kihasználására. Ez pedig a termelés és a munka termelékenységének szüntelen növekedését, a termékek minőségének javulását, az önköltség csökkentését s végső fo-

lgozó személyisége van s ennek következtében saját nevében anyagellátása és termékeinek értékesítése céljából szabadon köthet szerződéseket.

AZ EGYSZEMÉLYES VEZETÉS. Az önálló, takarékos gazdál-

kodás elképzelhetetlen az egyszemélyi vezetés maradéktalan keresztülvitele nélkül. Az egyszemélyes vezetés azt jelenti, hogy a vállalatvezetésnek egykézben kell összpontosulnia, az igazgató kezében. Ez biztosítja a vezetés egyöntetűségét, ugyanakkor megszünteli a személyes felelősség elkenését s észszerűen alacsony létszámú vezetésvezetést kíván. Az egyszemélyes vezetés vonatkozik a vállalat legkisebb részlegeire is s ez abban nyilvánul meg, hogy minden dolgozónak csak egy közvetlen feletese van, így eljélt lehet venni az egymásnak ellentmondó intézkedések kiadásának. Semmi esetre sem jelenthet az egyszemélyes vezetés önkényeskedést, hiszen a vezetés csak akkor hozhatja meg a kívánt eredményt, ha a dolgozók széles tömegeire támaszkodik. „A mi szovjet, bolsevik egyszemélyes vezetésünk — állapítja meg Zsdánov — jelenti a hozzáértést helyes intézkedések hozatalában, a hozzáértést a tevékenység megszerzésében, a káderek kiválótlásában, a helyes iránymutatásban, beszámoló jelentések megkövetelésében, a felelőtlenségnek és a személyes felelőtlenség hiányának kiküszöbölésében. De ugyanakkor jelenti azt a hozzáértést is, hogy munkánkban tudjunk a pártvezetésre, a vállalat vezetésére s a vállalat egész kollektívájára támaszkodni.“

SAJÁT MŰSZAKI, GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI TERV. Min-

den egyes vállalatnak saját tervet kell kidolgoznia, amely az egységes vállalati terv valamennyi fejezetét tartalmazza s amely szerves része az egész népgazdaságot felölelő állami tervnek. A vállalat minden dolgozójának azon kell munkálkodnia, hogy a feladatok ütemes teljesítése biztosítva legyen. Természetesen ez nem korlátozható a tervnek csak mennyiségi teljesítésére, ellenkezőleg a vállalatnak minden erőforrást mozgósítania kell, hogy a terv minőségi mutatóit is teljesíteni tudja.

A VÁLLALAT ÉS DOLGOZÓI-NAK ERDEKAZONOSSÁGA. Az

önálló, takarékos gazdálkodás, azt jelenti, hogy a vállalat, de minden egyes dolgozója is anyagilag érdekelt a tervfeladatok teljesítésében. Ez egyenes következménye annak, hogy a vállalatnak kiadásai fedezésére egyedül bevételei állnak rendelkezésére, másfelől pedig következik abból, hogy az a vállalat, amelyik termelési tervét teljesíti, illetve túlszárnyalja, csökkent az önköltséget, jövedelmének meghatározott részét az igazgatói alapon keresztül közvetlenül a vállalat dolgozóinak javára fordíthatja.

A LEJ UTJAN ESZKÖZÖLŐ

ELLENŐRZÉS. Az önálló, takarékos gazdálkodás alapján megszervezett vállalat az állam saját forgó eszközeivel látja el. Amennyiben a terv teljesítéséhez ez nem lenne elegendő, a vállalat forgó alapját bank-

kölcsön útján kiegészítheti. Ha a vállalat pénzgazdálkodását megvizsgáljuk, pontos képet nyerhetünk tevékenységéről. Ezt nagymértékben megkönnyíti az, hogy minden vállalatnak számlát kell nyitnia az Állami Banknál s így az ilyen természetű ellenőrzés rendkívül könnyen és folyamatosan keresztülvihető. Az Állami Banknak módjában áll, hogy azokkal a vállalatokkal szemben, amelyek forgóalapjukat nem helyesen használják fel, nem tartják tiszteltben a tervfeladatot, tehát amelyek rosszul működnek, az intézkedések egész sorát alkalmazza (pl. zárolja számláját, stb.).

Az ipari, kereskedelmi, szállítási, stb. vállalatok ma már mind az önálló, takarékos gazdálkodás alapján működnek s igen szép eredményeket mutatnak fel ezen a téren is. Ahhoz azonban, hogy megközelíthessük a szovjetvállalatokat, még igen sok a tennivalónk. Különösen az egyszemélyes vezetés helyes alkalmazása terén találkozunk sok hiánnyal. Igen gyakran vállalatok igazgatói, hogy az egyik végletbe (a legjelentéktelenebb dolgokban sem mer egyedül határozni), hol a másik végletbe (önkényes vezetés) esik. De sok a tennivalónk a pénzügyi fejelem, általában a tervfeladatok megvalósítása terén is.

A pénzreform sikerének megszilárdításáért folyó harcban nekünk háruló feladatoknak vállalataink csak akkor tehetnek maradéktalanul eleget, ha tevékenységük során szigorúan alkalmazzák az önálló, takarékos gazdálkodás alapelveit ha az eddigi működésükben jelentkező hibák, hiányosságok okozóit felkutatják s felhasználva a szovjet vállalatok tapasztalatait minden alkalommal azok kiküszöbölésére.

Dr. Kerékci Imre
egyetemi előadó tanár

„Télapó”

(Az Állami Magyar Opera új meseopera bemutatója)

Ünnepszamba menő eseménye volt a kolozsvári Operaháznak két szovjet opera bemutatása. Szinpadainkon először szólaltak meg Mejtusz: „Ifjú gárda” című operája és Kraszev: „Télapó” című meseopera, a szovjet alkotóművészet remekei. Mindkét mű a Bolsevik Párt 1948. február 10-iki, a zenéről hozott határozata után született és fontos lépést jelent a szocialista realizmus útján. Ezért mindkét opera irányító alkotás zeneszerzőink, szakzenészeink számára, ugyanakkor meggyőző erejűnél fogva nevelik és harcra serkentik a hallgatóság széles rétegeit.

Kraszev: „Télapó” című meseoperáját az Állami Magyar Opera mutatta be. A mű szerzője egyike azoknak a szovjet alkotóknak, akik életüket a gyermekek zenei nevelésének szentelték. Alkotó tevékenységének középpontjában zenés bábjátékok, gyermekoperák és dalok állnak. „Télapó” című operája arról szól, hogy Dunja és Apó két egyszerű parasztember boldog életét a gonosz mostoha és annak irigylánya hogyan zavarja meg. Egy téli reggelen Dunját mostohája és annak lánya, Froszka kiküldik az erdőbe fáért. Fa után kutatva, Dunja messze bemeleg az erdőbe. Itt eltévedve, elkeseredik és miután megmenti egy kis nyul életét a farkastól, találkozik Télapóval az erdő, a viharok és a hó urával. Miután Télapó kikérdezi Dunját célja és élete felől, meghívja magához a Jégpalotába és nyomtalanul eltűnik. A hálás nyuszik segítségével, a jégpalotát meg is találja Dunja. Itt Télapó és az erdő állatai ünnepélyben részesítik Dunját. Szorgalmáért és becsületességéért nagy jutalmat adnak neki és egy csodaszéknek viszik haza. Dunja a kapott ajándékokat azonban nem tartja meg, hanem szétosztja a falu legényei és leányai között. A gonosz Anyó és az irigy Froszka szeretnék ha ők is részesedhetnének Télapó ajándékaiban. Ezért Froszka is bimegy az erdőbe, hogy találkozhassék Télapóval. Froszka azonban az éhes varjak kérését elutasítja és elrabolja a mókus aranydiót. Emiatt Télapó csak az a feltétellel hívja meg palotájába, ha az odavezető utról elláptolja a bavat. A lusta Froszka ezt

viisszautasítja, ezért Télapó a viharral hazakergeti. Otthon, mivel nem sikerült ajándékot hoznia, a gonosz Anyóval együtt Dunját és Apót el akarják kergetni a háztól. A nép azonban nem engedi ezt és büntetésből az öregek ítélete alapján a gonosz mostohának és Froszkanak kell elhagynia a falut.

A Télapó bemutatóját hosszú és fáradságos munka előzte meg. Ennek köszönhető, hogy az egész együttes tudásának legjavát adhatta és az előadás pontos, pergő ritmusa volt. A zenekar, énekar és a szólóénekesek egyaránt kellően felkészültek a bemutatásra. A darab mondanivalóját a rendezés kellőképpen kihangsúlyozta. Demján Vilmos karmester ezen opera vezénylésében is nagy fejlődésről tett bizonyosságot. Az együttest jól összetartotta és biztos, művészi ízléssel dolgozta ki a zeneművet. Szinberger Sándor rendező a meszeri elemek helyes megragadásával látványossá, vonzóvá tette az operát. Különösen a két erdő-jelenet és a jégpalota-jelenet gyakorlatilag nagy hatást. Az utolsó felvonás tömegjelenetei viszont nem voltak eléggé meggyőző erejűek. Takács Zoltán izléses diszleteket készített. Ez a diszletezés Takács egyik legjobb alkotása. A ruhák és jelmezek (különösen a farkasé) eredetiek és sikerültek voltak. (Török F. Edith). A szövegkönyvet Deák Tamás, kiváló műgonddal fordította. A fordítás jól alkalmazkodik a zene ritmusához. Az énekar tisztán és érthetően énekelt. A zenekar is jól játszott, azonban egy-egy helyen túl erős volt és a szólistákat elnyomta. A balettkar nem nyújtotta tudása legjavát. A karakter táncok és az utolsó felvonás oroszlánca csak közepesnek mondható.

A „Bachsiszerájú szökökut” és a „Vörös pipacs” után városunk dolgozó nagyobb igényeket támasztanak a balettel szemben. A balettkar a pontosság és a művészi kifejező erő tekintetében sok kívánnivalót hagy maga után.

A szólóénekesek jól megállták helyüket. Általában az egész előadás érződött, hogy az együttes elmélyült a darab mondanivalójában. Ez különösen meglátszott a szólistákon. Az énekesek szakmai-

lag mind kellően felkészültek, szerepüket pontosan tudták. Ez lehetővé tette, hogy egyes szereplők elmélyülhettek alaposan szerepükben. Ennek köszönhető, hogy egyes jelenetekben sikerült az opera szinpadán is megközelíteni a szocialista realista színjátszást: a különböző embertípusok ábrázolását. Ebből a szempontból Vilkoits Kató és Trenka Éva alakítása volt élménydus. Vilkoits Katónak — amellyel, hogy hangban is kiváló volt — gonosz Anyó rosszindulatú kapusi figuráját nagyszerűen sikerült ábrázolnia. Különösen a harmadik felvonásban volt hiteles alakítása. Trenka Éva szintén negatív jellemet ábrázolt: Froszka hiu, lusta, irigy szerepében. Trenka Éva tehetségének újabb oldalait mutatta meg és komikus játéka joggal mondható eddigi legjobb alakításának. Puri Júlia, bár hangban igen sokat fejlődött, Dunja szerepében egy-két helyen túlzott volt arcjátéka. (A Jégpalota-jelenetben például). Szerepének lényegét, az egyszerű, dolgos, jószívű parasztlány ábrázolását helyesen ragadta meg. Nehéz feladat volt Télapó mesefigurájának alakítása. Püllök Géza ezt a feladatot kielégítően oldotta meg. Megjelenése, mozgása valóban az erdő igazságos urának megfelelő volt, de azokon a helyeken, ahol a háttérben énekelt (például a belépőjében) a zenekar elnyomta a hangját s így énekelt nem érthette meg a közönség. Apó, öreg paraszti alakját Horváth László kiciszolt művészi eszközökkel élményszerűen alakította. A nyuszi szerepét Bereczky Magda énekelte, akinek alakítása elég meszeri, hangja megfelelő volt. A mű sikeréhez a többi szereplők is jó alakításokkal járultak hozzá. (Makkai Odón, Sándor Edith, Varga László stb.)

Az Állami Magyar Operának ez a teljesítménye is fontos szerepet játszik dolgozó tömegünk művészi nevelésében. Reméljük, hogy a bemutató előadás sikerét még jobban ki fogják szélesíteni és más szovjet operákkal is megismerkedhetik városunk dolgozó közönsége.

Z. A.

AZ OROSZ IRODALOM TIZNAPOS ÜNNEPE KERETÉBEN

Szovjet filmünnepély a „Popolar” filmszínházban

A Kolozsvár tartományi Filmszínházi Vállalat és az ARLUS „Az orosz irodalom tíz napja” keretében a kolozsvári „Popolar” filmszínházban április 1-7 között szovjet filmünnepélyt rendez, amely során a szovjet irodalom nagyjai műveiből készült filmalkotások kerülnek bemutatásra. Ez a filmünnepély még közelebb hozza a dolgozó tömegekhez a klasszikus orosz irodalmat és körünk szovjet irodalmát, még in-

kább megszereteti az orosz és szovjet irodalom nagyjait, alkotásait.

A filmünnepély a Puskinről szóló művészi dokumentum-filmnel és a „Mese a halászlóról és a halacsokról” című mese filmmel kezdődik. Április 2-án a Maxim Gorkij-trilógiából „A gazdánál”, 3-án a Bjelebszkijről és Májákóvaskijról szóló dokumentum filmek, 4-én a „Jurijem” és a „A medve” című kisfilmek, 5-én a „Cárnó papucs” című mese-

film, 6-án és 7-én pedig az „Ifjú Gárda” című kétrészes filmalkotás kerül a közönség elé.

A gyárak és az intézmények dolgozó jegyeiket a filmünnepély egész időtartama a filmszínház iródtáiban, a kulturfelelősök révén biztosíthatják. Az egyetemi és diákifjúság számára rendezett revükielölő előadásokon és a 3 és 9 órási előadásokon 50 százalékos kedvezményt biztosít a filmszínház igazgatósága.

SPORT

ZILAHON RENDEZIK MEG A RNK TARTOMÁNYI ASZTALITENISZ BAJNOKSÁGAINAK KÜZDELMEIT

KOLOZSVÁR. — A RNK rajoni bajnokságainak küzdelmei tegnap Kolozsváron is befejeződtek. A női páros döntőjében a Tólna-Kálmár (Akarat) páros 3:2-re győzött a Flórián-Bállint (Spárták) pár ellen. 3. Bíró-Fogarasi és Niculescu-Vuscan. A férfi páros döntőjében a Paneth-Harasztosi páros 3:0 arányban győzött a Gavrilcsu-Veseli pár ellen. 3. Clirci-Borozan és Sikó-József. A vegyespáros döntőjében a Magyar-Flórián pár 3:2-re

győzött a Harasztosi-Bíró pár ellen. 3. Veseli-Kálmár és Gáspár-Bállint.

A rajoni asztalitenisz bajnokság összetett versenyében a 16 éves Harasztosi Tibor (Haladás) került az első helyre, aki az egyes versenyszámokban a legjobb teljesítményt nyújtotta.

A tartományi asztalitenisz bajnokságok küzdelmeire április 4, 5 és 6-án kerül sor, amelyet Zilahon rendeznek meg.

DÉSAKNA, GLOD ÉS SZAMOSUJVÁRNEMETI KÖZSÉGEK SPORTOLÓI NAGY SIKERREL SZEREPELTEK A TARTOMÁNYI TORNASZBAJNOKSÁGOKON

KOLOZSVÁR. — Az elmúlt napokban nagy érdeklődés mellett rendezték meg Kolozsváron a falvak tartományi tornasz bajnokságait. A férfi és női csapatok versenyében Désakna, illetve Glod került az első helyre, Szamosujvárnemeti pedig a második helyre. Ugyan-

csak jó eredményt értek el a topánfalvi rajonhoz tartozó Lupsalak is. A zsilából rajonból Naprád község dolgozó szerepeltek szép sikerrel. A verseny befejeztével a RNK női tornász válogatott tagjai jól sikerült bemutatót tartottak.

Közlemények

SZOLGÁLTATOS GYÓGYSZERTÁRAK április 2-án, szerdán este 9-ig: 4-es számú gyógyszerár Dó. zsa György-utca 36 szám. 11-es sz. gyógyszerár Cipariu-utca 3. szám. Egész éjjel állandóan a Szabadság-tér 34 szám alatti 1. számú gyógyszerár tart. szolgálatot.

AZ 5. ÉS 6. VÁLASZTÓKERÜLET (Avram I., Görögtemplom, Kőztársaság, Ciorogaru, Ispiroscu és Szadeczi-utcák) lakói csütörtökön, április 3-án este, fél 7 órai kezdettel az Avram Iancu-utca 6 sz. alatti kereskedelmi-technikai középiskolában békegyűlést tartanak. A békegyűlésen résztvesz Demeter Rozália és dr. Baciu Ion néptanácsi képviselő. A békegyűlés keretében a két választókerület lakóinak alkalma lesz a lakóegység kérdéseit a néptanácsi képviselőkkel megbeszélni.

SZÜLÖK! Folyó évi április 7, 8, 9-én délelőtt 8-12 óra között vigyék gyermekeiket az illetékes kerületi orvosi rendelőkbe, himlő, vörheny és différia védőoltásokra. A védőoltások kötelezők és díjtalanok. Kiszériktek figyelmeztetést a védőoltásokkal kapcsolatban megjelenő hirdetőpanyelvek.

A KOLOZSVÁRI NEPTANÁCS végrehajtó bizottsága határozatot hozott a szarvasmarháknál előforduló lépfene, gümőkór, marhabővály által okozott, valamint a bőrfekély betegsége megelőzésére és leküzdésére vonatkozóan A határozat ki-

Színház - Mozi - Opera

ÁLLAMI ROMÁN OPERA:
Április 2-án, szerdán este 8 órakor: Figaró házassága.

ÁLLAMI MAGYAR OPERA:
1952. április 3-án csütörtök este 8 órakor: Télapó (4)

ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ:
Szerdán, április 2-án, este 8 órakor: A Noszty fiu esete Tóth Marival (Negyedszer).

MOZI:

MAXIM GORKIJ MOZGO: A névtelen sziget. Előadások: 3, 5, 7, 9-kor, vasárnap d. e. 11 órakor matiné.

MUNKÁS MOZGO: Ruy Blas. Előadások: 2, 4, 6, 8, 10 órakor. Vasárnap d. e. 11.30-kor matiné.

VÖRÖS CSILLAG MOZGO: Tavasz a jégen. Színes film. Előadások: 4, 6, 8 órakor. Vasárnap d. e. 9 és 11 órakor matiné.

NEPMOZGO: A Szovjet filmnépély keretében: A gazdánál. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. Iekolák részére délelőtt 10 órakor matiné.

HALADÁS MOZGO: Ruy Blas. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„AUGUSZTUS 23” MOZGO: Uj tanító. Előadások: 3, 5, 7, 9-kor. Kedden, csütörtökön, szombaton d. e. 10 órakor, vasárnap délelőtt 9, 11 és 13 órakor matiné.

UJ IDŐK MOZGO Március 31— április 6-ig: Híradó, 1951 május 1-i ünnepségek Moszkvában.

SZAMOSFALVA: Nikita. Április 3-6-ig A cigányok.

A KOLOZSVÁRI KÖZELELMÉZESI TRÖSZT értesíti a dolgozókat, hogy naponta déli 12 és 16 óra között **FIX MENÜT** szolgál ki éttermeiben, **NÉPSZERŰ ÁRBAN.** — A három fogásos menü (leves, főzelék feltéttel, tészta) az 1. számú állami étteremben, (Szabadság-tér) — hat lej. A 2. számú étteremben (Kossuth Lajos-utca 10.) — öt lej. A 3. számú étteremben, (Állomás-tér 2.) — öt lej. — Tordai éttermekben hasonlóan öt lej a fix menü.

A „DECEMBER 30” SZÖVETKEZET festő és vegytisztító osztálya mellett **RUHAJAVITÓMŰHELYT** létesített, ahol április elsejétől mindenféle ruhajavitást, vasalást és tisztítást rövid idő alatt, szövetségi áron eszközölnék.
P. Mihai Viteazul 20. szám.

A „DECEMBER 30” SZÖVETKEZET kötőosztálya hozott anyagból speciál mintájú harisnyákat köt, szövetségi áron s a rossz, elszakadt harisnyákat is gyorsan megfajeli.
Az alábbi felvételi helyeken a speciál mintájú harisnyák is megtekinthetők:
Molotov-utca 45. sz.
Cipariu (Heltai)-utca 18. sz.
M. Viteazul-tér 7-8. sz.

A KÖZELELMÉZESI TRÖSZT újra megnyitotta 4-ES számú **ÉTTERMET** (volt Darvas), Radák-utca 2. szám alatt. Minden este: Fatányéros! Kitiűő fajborek! Hideg és meleg ételek! Frissen csapolt sör! Mititei! **SZOLID ÁRAK!**

SZAPPAN — ZSIRADÉKÉRT!
Becserélünk szappanra minden zsiradék-hulladékot (lehet növényi olaj is). Kilogrammonként egy kilogramm szappant adunk cserébe azonnal. **METALURGIA** szövetség, Kolozsvár, Veréb-utca 5. sz. Telefon: 24-42.

ÉRTESÍTÉS!
VILLANYSZERELÉSI ÉS RÁDIÓJAVITÁSI OSZTÁLYUNKAT ez év április 1-ével Kolozsváron, **POSTAKERT-UTCA 16. SZÁM** alatt megnyitottuk. Vállalunk mindenféle új és javítási munkát.
„INSTALATOR” SZÖVETKEZET

mondja, hogy a hat hónapnál idősebb szarvasmarhák: a fentemlített betegségek ellen védeni és a megbetegedett állatokat kezelni kell. A kezeléssel egyidejűleg történik a szarvasmarhák összeírása, lejelöltés céljából.

Kolozsvár, Szamosfalva és Dezsmér lakosai kötelesek a fenti műveletek elvégzése céljából 8-14 óra között az alábbi napokon és helyeken a tulajdonukban lévő szarvasmarhákkal megjelenni: 1952. április 3-án a kolozsvári állatvásártéren a 3 és 4-es milieja kerületek körzetében lakók, április 7-én a Kajántó völgyében, az Elővölgyben és a Kajántó völgyében lakók, április 14-én a Borhánca-telepen, a Borhánca, Szopor és Békás-telepen lakók, április 17-én Szamosfalva községében a Szamosfalván lakók. Április 17-én Dezsmér faluban a Dezsmér lakó dolgozó parasztek. Azok, akik a jelen határozat rendelkezésének nem tesznek eleget, a szabotázs büntető törvény rendelkezései alá esnek.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS. Mindazoknak, akik felejtetetlen drága leányunk, testvérünk, **Demcs Klára** temetésén résztvettek és fájdalmunk enyhítését igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. **A gyászoló család.**

* **HALÁLOZÁS.** Dr. Gyertyay Árpád, orvos-professzor április 1-én elhunyt. Temetése folyó hó 3-án, csütörtökön délután 4 órakor lesz a temető nagykapujánál. **A gyászoló család.**

APRÓHIRDETÉSEK
JÓKARBAN levő matrácot két ágyba süreősen vennék. Karl Marx utca 45. ajtó 8.

* **OPERA DE STAT CLUJ** scoate in vanzare doua plane prin licitatie publica in ziua de 14 Aprilie 1952, orele 10 a. m. la sediul Administratiei. Informatii zilnic la Administratie intre orele 8-15 Directiunea.

HETI LOTTO
A március 31-iki húzás eredménye:
25. 85. 34. 33. 6.
74. 36. 22. 87. 7.

IPOCHIM
Brigada II., Cluj, keres **VASBETON SZAKERTŐ MERNŐKÖT**
Jelentkezni:
Cluj, Piata Libertatii 23.

Gyakorlott **KÖNYVELŐT** keres azonnali belépésre
S T U C
Telefon: 11-80.

Világosság
Szerkesztőség: Horea-utca 6 II. emelet.
Telefon: 15-35.
Kiadóhivatal: Molotov-utca 16.
Telefon: 19-11.